

Вимоги до розробки та оформлення курсових робіт студентів / студенток спеціальності «Журналістика» Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки високо кваліфікованих фахівців. Вона включає в себе засвоєння методики організації науково-дослідної роботи та роботу над науковим дослідженням під керівництвом викладачів. Важливим напрямком науково-дослідної роботи в межах навчально-виховного процесу є написання і захист курсових робіт.

Курсова робота – це самостійне дослідження студента. У процесі написання роботи студенти опановують методи та набувають вміння проводити наукове дослідження. Написання курсової роботи має допомогти формуванню творчого мислення студента, перевірити навички збирання, аналізу та інтерпретації джерел й літератури, вміння формулювати висновки та пропозиції. Успішне проведення наукового дослідження та написання курсових робіт залежить від чіткого дотримання основних вимог, що ставляться до них. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня робіт, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також їх оформлення.

Теми курсових пропонуються студентам відповідно до наукової тематики кафедри, з урахуванням наукових зацікавлень студентів. При оцінюванні курсові роботи враховується дотримання вимог оформлення роботи, якість самого наукового дослідження, його наукова новизна, вміння захистити сформульовані положення та висновки.

1. Курсова робота є теоретичним дослідженням студента / студентки у сфері медіа, яке виносяться здобувачем / здобувачкою освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» на захист у VI семестрі.

2. Курсова робота має таку **структуру**: титульну сторінку; зміст; вступ (3-4 ст.); кількість розділів та підрозділів, відповідно до теми та мети роботи, в яких має бути викладена суть проекту та методи її реалізації; список використаної літератури (не менше 20 джерел); висновки (3 ст.). Загальний обсяг – 20-25 сторінок.

- у вступі вказуються актуальність та новизна дослідження; сфера застосування; обґрунтовується тема, об'єкт та предмет дослідження; визначається теоретична база дослідження, методологія та використані у дослідженні методи; мета та завдання, які автор вирішує у роботі;

- в основній частині (вона може містити окремі розділи та підрозділи) подається виклад матеріалу;

- у висновках стисло підсумовуються результати дослідження;

- подається оформлений відповідно до Держстандарту список використаних джерел;

- курсова робота може містити додатки.

РОЗДІЛ 1. Послідовність виконання курсової роботи

Перед початком виконання курсової роботи студент має ознайомитись з основними вимогами щодо написання курсових робіт. Кожен етап виконання

курсової роботи має узгоджуватись з науковим керівником. Для раціонального використання часу при написанні курсової роботи слід дотримуватись такого алгоритму:

- вибір теми;
- визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження;
- підбір, аналіз джерел та літератури з теми;
- складання попереднього плану;
- написання вступу;
- встановлення фактів та їх узгодження;
- формулювання висновків і рекомендацій;
- оформлення списку використаних джерел та додатків;
- написання основного тексту роботи;
- підготовка до захисту курсової роботи.

У сучасній методології прийнято виділяти такі етапи наукового дослідження:

1. Підготовчий етап.
2. Інформаційний етап.
3. Етап реконструкції.
4. Аналітичний етап.
5. Наративний етап.

Підготовчий етап розпочинається з вибору теми. Теми відповідають тематиці наукових досліджень кафедри. Тему курсової роботи студенти обирають самостійно із запропонованого кафедрою переліку або можуть запропонувати власні теми. До остаточного затвердження тематики можливе корегування теми відповідно до пропозицій студентів. Це дозволяє стимулювати творчий пошук та самостійність наукового дослідження. Після визначення теми дослідження має бути обґрунтовано дослідницьке завдання, тобто визначено об'єкт та предмет дослідження, а також гіпотеза.

Об'єктом дослідження є предметне поле дослідження, частина об'єктивної реальності, що вивчається. Предмет дослідження – це те, що безпосередньо буде вивчатися у роботі. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Мета передбачає те, що слід зробити в ході дослідження. Конкретизація мети дослідження відбувається шляхом окреслення конкретних завдань (від 5 до 10). Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними джерелами та літературою з теми курсової роботи.

Пошуки та вивчення літератури. Після визначення теми та дослідницького завдання розпочинається інформаційний етап дослідження. Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомих істин, конкретніше та точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження. Зібраний матеріал потребує сортування і критичної оцінки. Починаючи дослідження, варто ознайомитись з найновішою літературою з даної теми. Новіші праці, як правило, є повнішими і точнішими. Крім того, дослідження теми варто починати з узагальнюючих праць, які дозволять

охопити проблемне поле дослідження, а відповідно більш чітко окреслити проблемні позиції, які потребують вирішення. Варто врахувати словники, довідники, енциклопедії. Будь-яке дослідження ґрунтується на працях попередників. Тому проблема цитування та узагальнення посідає важливе місце при роботі з джерелами. Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне. Перефразовування, як правило, становить матеріал для більшої частини тексту курсової роботи. Слід прагнути передати думку автора якнайближче до оригіналу з використанням власної лексики. При цьому наприкінці речень обов'язково мають бути посилання. Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці.

Однією з вимог до написання роботи є її самостійність та творчість. Робота перенасичена посиланнями, запозиченнями зі статей, підручників, монографій не може бути позитивно оціненою. Курсова робота повинна бути написана гарною літературною мовою.

Курсова робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату знімається з розгляду, а її авторові виставляється оцінка “незадовільно”. Студент пише нову курсову роботу на іншу тему.

Етап реконструкції передбачає встановлення фактів. Після опрацювання різноманітних джерел та літератури постає проблема виділення достовірних фактів. Аналітичний етап. Постає питання осмислення та віднаходження зв'язків і залежностей між фактами, явищами і подіями. На цьому етапі створюється власне наукове знання. Дослідник намагається осмислити і співставити наявні в його розпорядженні факти, порівняти можливі трактування цих фактів, відстежити тенденції і закономірності. На цьому етапі найповніше реалізується право на власне розуміння феномену, який є темою курсової роботи.

Наративний етап. Написання і оформлення тексту курсової роботи. Першим кроком є складання плану дослідження. План обов'язково повинен бути погоджений з науковим керівником ще до початку роботи над текстом. Після остаточного узгодження чернетки з керівником можна оформляти чистовий варіант. Перед тим як друкувати курсову роботу, її слід ще раз перевірити, уточнити назви розділів, підрозділів, послідовність розміщення матеріалу, звірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань висновків та рекомендацій.

Титульний аркуш є основним елементом будь-якої наукової роботи. З нього починається нумерація сторінок, хоча номер сторінки на ньому не проставляється. У курсових роботах зазначають повну назву навчального закладу та його підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про студента та наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту.

Зміст відповідає планові роботи.

Завдання вступної частини – зорієнтувати читача у тематиці праці, представити тему роботи і дослідницьке завдання, пояснити, чим важливе або цікаве є звернення до конкретної теми, а також змалювати ширший історичний, суспільний чи інтелектуальний контекст, до якого належить явище, що розглядається. Тому вступ має включати в себе такі компоненти: актуальність

(чому тема є цікавою для дослідження), об'єкт дослідження (1 речення), предмет дослідження (1 речення), ступінь наукової розробки теми (хто досліджував цю проблематику, яких результатів досяг, що залишилось не вивченим), мета дослідження (1 речення), завдання дослідження, методи дослідження, структура роботи (вступ, кількість розділів, висновки, список джерел та літератури (кількість найменувань), загальна кількість сторінок в роботі). Рекомендований обсяг вступу – до 3 сторінок.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів. Завдання розділів основної частини – переконливо довести та проілюструвати головну думку автора. В основній частині автор послідовно викладає факти, аргументи та докази, які він отримав, опрацювавши відповідний масив джерел та літератури. Кожен розділ має починатись з передмови, де актуалізуються завдання дослідження, які будуть вирішені в цьому розділі. Наприкінці розділу потрібно сформулювати висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Висновок має містити результати проведеного дослідження. Тут зазначаються питання, які потребують подальшого дослідження, визначаються орієнтири на майбутнє. Дуже небажано в висновках викладати нові факти, ідеї та аргументи, які відсутні в основній частині роботи. Висновок – це нагода наголосити на тому, що вже було сказано в основній частині роботи. Дуже важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням. Обсяг висновків не повинен перевищувати 2-3 сторінок.

Наукове дослідження завершується списком використаної літератури.

Розділ 2. Оформлення курсової роботи

Курсову роботу друкують на аркушах формату А4. При друкуванні тексту роботи необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – до 30 мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм та знизу – 20 мм. Текст наукової роботи набирається шрифтом Times розміром 14 пунктів з інтервалом 1.5 (29-30 рядків на сторінці).

Титульна сторінка: Зразок оформлення у Додатку 1.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, малюнків, формул подають арабськими цифрами. Першою сторінкою роботи є титульний лист, на якому номер не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому верхньому куті сторінки.

Кожен абзац починається відступом 10 мм.

Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків повинні бути розміщені по центру і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 18 пунктів. Після заголовку пропускається один рядок.

Кожен розділ починається з нового аркуша. Розділи позначаються арабськими цифрами. Заголовок розділу має бути розміщений в наступному рядку по центру великими літерами жирним шрифтом. Проте назва розділу шрифтом розміром 16 пунктів.

Розділ може поділятися на підрозділи. Не бажано, щоб ступенів поділу було більше ніж чотири. Заголовок підрозділу пишеться літерами жирним шрифтом розміром 14 пунктів.

Порядок посилань на джерела. Посилання в тексті дають у квадратних дужках. Наприклад: [8, с.68]. Цифри відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел.

Оформлення бібліографічного списку.

У тексті роботи після висновків подають список джерел, використаних автором. Назви розміщуються за алфавітом – спочатку кириличні видання, потім видання латиною.

За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації, які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д.

Захист роботи

1. Курсові роботи подаються науковому керівникові у визначені кафедрою терміни.

2. Курсові роботи захищаються перед комісією, до якої входять викладачі кафедри. Студент / студентка робить 5-7-хвилинний виступ і відповідає на запитання.

3. Критерії оцінки курсових робіт подані нижче. Курсова робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату, знімається з розгляду, а її авторові виставляється оцінка “незадовільно”. Крім того не допускаються до захисту роботи, які не відповідають вимогам оформлення курсових робіт, а також роботи поданні з порушенням термінів їх виконання.

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

філологічний факультет
кафедра журналістики

Назва курсової роботи

Виконав: студент (ка) ____ курсу, групи ____
напряму підготовки

_____
(шифр і назва спеціальності)

_____
(прізвище та ініціали)

Керівник _____
(прізвище та ініціали)

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри № ____

від „__” _____ 20.. р.

зав. кафедри _____ доц. Василик Л.Є.

Чернівці – 20..

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЖУРНАЛІСТИКА»**

<i>n/n</i>	<i>Вимоги</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1.	Актуальність теми дослідження, новизна отриманих результатів.	10
2.	Аналіз викладу основного матеріалу	10
3.	Теоретично-практичне значення отриманих результатів.	10
4.	Глибина й повнота розкриття всіх питань обраної проблеми та перспективи практичної реалізації отриманих результатів.	20
5.	Рівень самостійності дослідження, фаховий рівень аналізу	10
6.	Якість оформлення курсової роботи Якість поданих додатків	10
7.	Методологічна концептуальність дослідження	15
8.	Оцінка виступу студента / студентки на захисті курсової роботи.	15

Оцінка «відмінно» (А- 90-100) виставляється студенту / студентці, якщо:

- тема курсової роботи актуальна та має практичне значення;
- у дослідженні наявний елемент наукової новизни;
- курсової роботи має теоретичне та практичне значення для журналістики та досліджень медіа;
- текст роботи написаний із дотриманням всіх вимог щодо даного виду робіт;
- студент / студентка логічно, глибоко й обґрунтовано виклав думку;
- у роботі зроблено власну оцінку джерел та літератури, використані різноманітні методи дослідження, запропоновано власне вирішення проблеми, викладені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції;
- при написанні та захисті курсової роботи студент / студентка виявив вміння самостійно й творчо мислити, засвідчив глибоку обізнаність в предметному полі дослідження, а також глибокі знання із фундаментальних дисциплін.

Оцінка «добре» (В- 80-89), (С 70-79) виставляється студенту / студентці, якщо:

- тема його курсової роботи актуальна та має практичне значення;
- у дослідженні студент / студентка виявив здатність творчо опрацьовувати фахову літературу та наукову тему, проте окремі аспекти можна було б розкрити ширше;

- текст роботи написаний із дотриманням головних вимог щодо даного виду робіт;
- студент / студентка достатньо логічно й обґрунтовано виклав думку;
- самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, зроблені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, але є помилки в оформленні роботи, в аргументації висновків;
- при написанні та захисті курсової роботи студент / студентка виявив вміння самостійно мислити, засвідчив обізнаність в предметному полі свого дослідження, а також знання із фундаментальних фахових дисциплін, проте їх варто було б ширше інтегрувати в саме дослідження та його захист.

Оцінка «задовільно» (D 60-69), (E 50-59) виставляється студенту / студентці, якщо:

- тема курсової роботи актуальна;
- у дослідженні повністю відсутній елемент наукової новизни;
- недостатній аналіз літератури, об'єкта дослідження та опису проблеми;
- текст роботи написаний із дотриманням більшої частини вимог щодо даного виду робіт;
- самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але відсутній аналіз джерел та літератури, допущенні помилки в оформленні роботи;
- студент / студентка не достатньо логічно й обґрунтовано виклав думку;
- студент / студентка при захисті курсової роботи засвідчив обізнаність в предметному полі дослідження.

Оцінка «незадовільно» (FX 35-49), (F 0-35) виставляється студенту / студентці, якщо:

- текст курсової роботи написаний без дотриманням більшої частини вимог щодо даного виду робіт;
- студент / студентка не виявив вміння логічно й обґрунтовано викласти думку;
- прореферовано опубліковані джерела і на їх основі розкрито тему;
- студент / студентка при захисті роботи засвідчив необізнаність в предметному полі дослідження.